

Sociální uprchlické kliniky I. Sociální práce s uprchlíky a dalšími skupinami migrantů- teoretická část

externí přednášející

Typ kurzu : povinně volitelný

Rozsah kurzu: 26 hodin

Forma kurzu: přednáška

Zakončení kurzu: zápočet

CÍL A ANOTACE:

Cílem teoretické části kurzu je seznámit studenty se základními pojmy a teoretickými přístupy k sociální práci s uprchlíky a dalšími skupinami cizinců a etnickými menšinami a připravit je na efektivní participaci na praktické části kurzu, která proběhne v letním semestru 2004. Kurz uvede studenty do současné uprchlické a cizinecké problematiky v České republice, představí jim hlavní skupiny cizinců a jejich etnické složení. Zároveň je seznámí s budoucími perspektivami migrace, integrace a multikulturního soužití. Studenti získají základní informace o platné vnitrostátní i mezinárodní cizinecké a uprchlické legislativě, používané terminologii. Budou seznámeni s teoriemi a metodami sociální práce s menšinami. Zástupci jednotlivých subjektů (NGOs, státní správy, UNHCR) poskytující sociální služby a poradenství studenty seznámí se specifiky přístupu k sociální práci s menšinami a osobami z odlišných kultur. Přednášející v kurzu budou odborníci z praxe, ale i vědečtí pracovníci, celý kurz bude tedy mozaikou více či méně prakticky orientovaných přístupů a koncepcí, v jehož závěru se studenti budou orientovat v cizinecké problematice jako celku.

ORGANIZACE KURZU:

Počet studentů participujících na teoretické části není limitován. Formálním předpokladem je předběžný zájem studenta o absolvování i druhé, praktické, části kurzu. Kurz je organizován jako 13 dvouhodinových přednášek, které budou prezentovány různými přednášejícími. V úvodní lekci budou studenti seznámeni s průběhem a organizační strukturou kurzu. Závěrečná lekce bude věnována zápočtovému testu. Minimálním předpokladem zvládnutí kurzu je účast na přednáškách a průběžná příprava spočívající ve zvládnutí předepsané četby. Zápočet bude studentovi udělen na základě zvládnutého zápočtového testu a odevzdání respektive přijetí pětistránkové eseje. V průběhu celé teoretické části kurzu bude studentům k dispozici koordinátor kurzu, který bude prostředníkem mezi ním a externími přednášejícími.

1. *Lekce* (V týdnu od 22.9. koordinátorka kurzu)

Organizace kurzu

(Studijní plán, seznam potřebné literatury, výstupy kurzu, návaznost teoretické a praktické části kurzu)

2. *Lekce* (V týdnu od 29.9. Marta Miklušáková , Public relations officer UNHCR)

Uprchliví v obecném rámci- historie a vývoj, terminologie, nové pojetí uprchlíví. Subjekty zabývající se migrací.

- *State of the world refugees, Chapter 11, 1997*
- www.unhcr.cz/ www.unhcr.ch
- www.ecre.org

3. *Lekce* (V týdnu od 6.10. Mgr. Pavel Pořízek, vedoucí právního oddělení SOZE)

Uprchliví a migrace v České republice – Počty žadatelů, etnická skladba žadatelů o azyl, specifika jejich chování. Skupiny cizinců na našem území. Perspektivy vývoje.

- www.mvcr.cz/uprchlici
- *Šišková Taťána, Etnické skupiny a národnostní menšiny v České republice, Praha 2002*

4. *Lekce* (V týdnu od 13.10. Mgr. Marina Melkonyan- právnička SOZE)

Legislativa a azylová procedura- Mezinárodní a vnitrostátní legislativa. Pojmy, definice uprchlíka podle Ženevské konvence, bezpečná země původu, třetí bezpečná země. Práva a povinnosti žadatelů o azyl/ azylantů. Fáze azylové procedury, azylová procedura v kontextu sociální práce.

- *Zákon č. 325/1999Sb. o azylu*
- *Zákon č. 326/1999Sb. o právním postavení cizinců*
- *Ženevská úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951*
- *Směrnice EU o přijímání uprchlíků*

5. *Lekce* (V týdnu od 20.10. Mgr. Marta Miklušáková, Public relation officer UNHCR)

Multikulturalismus, kulturní diverzita – sociální práce s příslušníky odlišných kulturních skupin, etické přístupy, zásady, konflikty a dilemata.

- *UNHCR Code of Conduct*
- *International Federation of Social Work*

6. *Lekce* (V týdnu od 27.10. PhDr. Pavel Navrátil- odborný asistent FSS)

Teoretické přístupy k práci s menšinami- Aplikovatelnost paradigmat sociální práce na práci s uprchlíky.

7. *Lekce* (V týdnu od 3.11. Lydie Pilat ??- vedoucí sociálního oddělení PoS Zastávka)

Sociální práce zaměstnanců SUZ – Zabezpečení základních a specifických potřeb v azylových zařízeních. Standardní postupy.

- *Informační materiál SUZ, 2002*
- *www.mvcr.cz/uprchlici/suz*

8. *Lekce* (V týdnu od 10.11. Ing. Džana Popovič, sociální pracovnice OPU)

Sociální práce pracovníků NGOs- sociálně právní problematika žadatelů o azyl, sociálně terapeutický přístup. Standardní postupy

- *www.web.quick.cz/soze*
- *www.azyl.cz*
- *www.ppu.ecn.cz*
- *www.uprchlici.cz*
- *www.p-p-i.cz*
- *Kuric Aurelián, Uprchlíci a sociální práce, SOZE, Brno 1997*

9. *Lekce* (V týdnu od 17.11. Madla Čechová, sociální pracovnice SOZE)

Azylanti, Integrace- přístupy k integraci azylantů, Státní integrační program

- Usnesení vlády č. 86 z 23.1.2003 *www.vlada.cz*
- Etnografický ústav Akademie věd ČR, Integrace azylantů, 2002

10. *Lekce* (V týdnu od 24.11. Madla Čechová, sociální pracovnice SOZE)

Dlouhodobě a trvale usazení cizinci a jejich integrace- přístupy k integraci, Koncepce migrační politiky ČR

- *www.mpsv.cz*
- *www.vupsv.cz*

11. *Lekce* (V týdnu od 1.12. Mgr. Petra Votoupalová, psychologička SOZE)

Psychologické problémy uprchlíků a migrantů- nejčastější dysfunkce, krizová intervence, postraumatické stavy, adaptační problémy.

12. *Lekce* (V týdnu od 8.12. Madla Čechová, sociální pracovnice SOZE)

Kazuistiky – Běžné a mimořádné problémy, vhodná řešení, modelová řešení

13. *Lekce* (V týdnu od 15.12. koordinátorka projektu)

Zápočtový test

KONTAKTNÍ ÚDAJE NA UČITELE

Kontakty na učitele budou sděleny na jednotlivých přednáškách

Kontaktní osobou pro projekt je Madla Čechová
Mostecká 16, Brno 61400
545213643, 602550369
e-mail: sozes@mbox.vol.cz , www.web.quick.cz/soze
konzultace možná kdykoli po telefonické domluvě

PRŮBĚŽNÉ POVINNOSTI

ESEJ

Součástí úspěšného absolvování kurzu je odevzdání a přijetí eseje v rozsahu pěti normostran. Každý z přednášejících nastolí jednu otázku či téma, týkající se přednášeného. Bude záležet na výběru studenta na které z témat esej napíše. Vypracovaný esej bude zaslán na kontaktní adresu koordinátora projektu sozes@mbox.vol.cz do konce semestru, následně bude přeposlán přednášejícím. Ti rozhodnou o jeho přijetí

ZÁPOČTOVÝ TEST

Zápočtový test bude vycházet z povinné četby a z odpřednášeného materiálu. Student bude muset prokázat základní znalosti nabyté v kurzu.